

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Херсонський державний
аграрний університет
Кафедра філософії і соціально-
гуманітарних дисциплін

Житомирський державний
технологічний університет
Кафедра гуманітарних і
соціальних наук

Одеський національний
політехнічний університет
Кафедра культурології,
мистецтвознавства і філософії
культури

Інститут вивчення освіти
Опольського університету
(Польща)
Uniwersytet Opolski
Instytut Studiów Edukacyjnych

ЗБІРНИК

статей, тез і доповідей

V Міжнародної науково-практичної
конференції

ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ
(до Всесвітнього дня філософії)

16 листопада 2017 року

Херсон-Житомир-Одеса-Ополе – 2017

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Активізація у ХХІ столітті розвитку педагогічної теорії й практики у напрямку гуманітаризації освітніх систем спонукає науковців до пошуку нових шляхів формування культури майбутніх фахівців різних сфер. Створення в Україні поліції європейського зразку актуалізує проблему підготовки кадрів з високим професіоналізмом та сформованою морально-естетичною культурою. У науковій сфері це супроводжується розвитком поліцейської деонтології й продовженням науково – практичних досліджень проблеми формування естетичної культури працівників поліції [1, 2, 3, 4].

У вітчизняних та зарубіжних наукових дослідженнях на цей час накопичені знання про сутність, зміст, форми естетичного виховання, існують науково – педагогічні моделі формування естетичної культури особистості й спроби систематизувати їх відповідно до різних вікових категорій та різних освітніх середовищ, у яких формується культура особистості (Л.В.Анучина, Ю.Б. Борєв, В.Г. Бутенко, Л.П.Печко, В.О.Сухомлинський, О.В. Уманець та ін.). Але аналіз існуючих професіограм офіцера поліції свідчить про відсутність в них посилань на модель естетичної культури особистості офіцера. Розвинута естетична культура офіцера поліції не виступає вимогою його професіограми.

Існують протиріччя, що гальмують формування естетичної культури майбутніх офіцерів поліції у процесі їх професійної підготовки, зокрема: недостатньо висвітлено у сучасній поліцейській деонтології її зв'язок з естетикою; відсутність теоретичної моделі естетичної культури офіцера поліції та моделі її формування у процесі професійної підготовки; слабка орієнтація існуючої системи освіти працівників поліції на формування естетичних компонентів культури й на обов'язковість естетичної самоосвіти як однієї з головних умов розвитку професійної майстерності та творчості; неготовність викладачів навчальних закладів освіти, які займаються професійною підготовкою майбутніх офіцерів поліції, супроводжувати навчально-виховну роботу з курсантами організацією процесу формування у них естетичної культури; теоретично не визначено педагогічні умови формування естетичної культури офіцерів поліції у процесі професійної підготовки.

У більшості вищих закладів освіти, які готують майбутніх офіцерів поліції робота з естетичного виховання залишається фрагментарною, ведеться розрізнено окремими педагогічними колективами або викладачами, не існує єдиної програми формування естетичної культури майбутніх офіцерів поліції, не передбачено вивчення початкового рівня естетичної культури першокурсників, умов його систематичного підвищення у процесі

професійної підготовки, а також не досліджується те, на якому рівні знаходиться сформованість естетичної культури випускників вищих навчальних закладів. У результаті цього офіцери поліції не оволодівають необхідним рівнем гуманітарно-професійної культури.

Формування **естетичної культури майбутніх офіцерів поліції** ми розглядаємо як формування інтеграційного комплексу змісту і форм активності розвинутої естетичної свідомості поліцейського, що спрямована на професійне сприйняття, оцінку, перетворення компонентів професійної діяльності. Естетична культура майбутніх офіцерів поліції має виховуватись у гармонії з розвитком їх професійної культури і створювати основу для майбутньої етико-професійної діяльності та творчості.

При визначенні педагогічних умов формування естетичної культури офіцера поліції ми пропонуємо враховувати, що модель естетичної культури майбутнього офіцера поліції є динамічною, бо в ній простежуються: а) вертикальні зв'язки, які починаються з культури естетичних і етико-професійного сприйняття, емоцій, почуттів й ведуть до поглядів, ідеалів, поглядів, установок, культури діяльності та поведінки особистості, б) горизонтальні зв'язки між елементами естетичної та етико-професійної культури, які знаходяться у поступовому процесі формування культури від початкових до вищих якостей.

Процес формування естетичної культури особистості офіцера поліції - це складний рух від емпірико-чуттєвих основ естетичної свідомості до цілісного гуманітарного світогляду офіцера поліції, який дає можливість йому реалізувати діяльнісні установки та якості естетико-гуманістичної поведінки в процесі майстерної, творчої діяльності. При організації професійної підготовки майбутніх офіцерів поліції потрібно враховувати особливості формування естетичної культури особистості, стадії її формування, внутрішні протиріччя між розвитком окремих компонентів в кожній культурній формі (естетичній, етичній, професійній та ін.), зовнішні протиріччя між відповідними елементами цих форм культури.

Наше дослідження було спрямоване на виявлення педагогічних умов, за яких розроблена нами модель буде сприяти формуванню естетичної культури майбутніх офіцерів поліції. Ми врахували існуючий у вищих навчальних закладах системи МВС України досвід естетичного виховання курсантів в процесі викладання навчальних дисциплін, залучення курсантів до виховних заходів естетичного циклу, науково-практичних конференцій, конкурсів тощо. Для цілеспрямованого формування у майбутніх офіцерів естетичної культури ми розробили й запровадили додаткові педагогічні умови. Зокрема, в поза аудиторну виховну роботу з курсантами запровадили проведення занять гуртка «Професійна естетика офіцера поліції».

У результаті дослідження нами запропоновані наступні педагогічні умови, які сприяють успішному формуванню естетичної культури курсантів: 1) постійне врахування у виховному й навчальному процесі соціально-культурних змін у суспільстві, сучасних вимог до формування гуманітарної та естетичної культури майбутніх офіцерів поліції; 2) орієнтація навчальної та виховної роботи на втілення теоретичної моделі

естетичної культури офіцера поліції та моделі її формування в процесі професійної підготовки; 3) запровадження заняття гуртка «Професійна етика офіцера поліції», розробленого за авторською програмою та методикою; 4) проведення діагностики рівнів сформованості у курсантів естетичної культурності; 5) залучення курсантів до сфери мистецтва; 6) врахування у процесі формування естетичної культури особистості особливих вимог професійної культури курсантів, професійної деонтології та професіограми; 7) увага до організації естетичного самовиховання майбутніх офіцерів поліції; 8) застосування активних методів виховання, моделювання естетико-етичних ситуацій для формування естетичної культури особистості офіцера поліції. При цьому слід враховувати наступні педагогічні підходи: 1) ціннісні ставлення майбутнього офіцера поліції до людини, поліції, життя, діяльності формуються завдяки ціннісному спрямуванню професійної підготовки на опанування основами естетичної культури; 2) завдяки збагаченню естетичних знань, понять, уявлень майбутнього офіцера поліції формуються його естетичні знання у сфері професії; 3) естетичні вміння майбутнього офіцера поліції формуються у результаті оволодіння необхідними способами, вміннями, навичками естетичної організації життєдіяльності; 4) через системне використання засобів, методів формування естетичної культури майбутніх офіцерів поліції курсанти залучаються до процесу формування особистої естетичної культури та самовиховання.

Результати дослідження впроваджуються у виховний процес Херсонського факультету Одеського університету внутрішніх справ. Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів формування естетичної культури студентської молоді й потребує подальших науково-педагогічних пошуків шляхів покращення формування естетичної культури особистості у процесі професійної підготовки.

Література

1. Гіда Є.О. Становлення поліцейської деонтології як науки [Текст] // Є.О. Гіда // *Право і суспільство*. – 2010. – №2. – С. 15-20.
2. Карпунова Н.Г. Морально-естетичне виховання курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України: Автореф. дис.. канд.. пед. наук: 13.00.07 / Східноукр. нац. університет ім. В. Даля. – Луганськ, 2009. – 20с.
3. Мирошникова М.С. До проблеми формування естетичної культури майбутніх працівників поліції // *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: Збірник наукових праць Херсонського національного технічного університету*. – Вип. 1(12). – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – Т.5. – С. 52 – 55.
4. Романова А.С. Естетична культура юриста як поліструктурне явище // *Митна справа*. – 2011.-№5.- С.448 – 456.